

Hogyan válasszunk takarónövényt?

A [takarónövények](#) kiválasztása és a keverékek összeállítása legalább akkora figyelmet és előrelátás igényel, mint a haszonnövények technológiájának megtervezése.

A megfelelő faj vagy keverék megtalálásához mindenképpen szükséges, hogy:

- tisztában legyünk a céljainkkal és problémáinkkal,
- világosan lássuk, hol és mikor tudjuk a takarónövényeket alkalmazni,
- próbáljunk ki néhány lehetőséget és szerezzünk tapasztalatot

Célok:

- nitrogén biztosítása a következő főnövénynek,
- szervesanyag hozzáadása a talajhoz,
- talajszerkezet javítása,
- erózió csökkentése,
- gyomok elnyomása,
- [tápanyag-gazdálkodás](#) javítása,
- talajnedvesség megőrzése.
- törekedhetünk arra is, hogy élőhelyet biztosítsunk a hasznos élőlényeknek, javítsuk a talaj vízháztartását és így tovább.

Növényfaj	Életciklus	Talaj-lazítás	Víz-felhasználás	Tápanyagfeltárás	Szervesanyag-növelése	Gyomelnyomás	C:N arány	Aszály-tűrés	Kifagyás [C°]
Alexandriai here	Egyéves	Megfelelő	Magas	Megfelelő	Gyenge	Megfelelő	Alacsony	Gyenge	-7
Bíborhere	Áttelelő egyéves	Megfelelő	Közepes	Jó	Gyenge	Megfelelő	Alacsony	Megfelelő	-15
Orvosi somkóró	Kétéves	Megfelelő	Közepes	Megfelelő	Megfelelő	Megfelelő	Alacsony	Megfelelő	-4
Lóbab	Egyéves	Megfelelő	Magas	Gyenge	Gyenge	Megfelelő	Közepes	Gyenge	-10
Takarmányborsó	Egyéves	Gyenge	Alacsony	Gyenge	Gyenge	Megfelelő	Alacsony	Jó	-7
Lencse	Egyéves	Gyenge	Alacsony	Megfelelő	Gyenge	Gyenge	Alacsony	Jó	-7
Baltacim	Évelő	Megfelelő	Közepes	Jó	Megfelelő	Megfelelő	Alacsony	Megfelelő	-20
Szegletes lednek	Egyéves	Megfelelő	Közepes	Jó	Gyenge	Gyenge	Alacsony	Megfelelő	-10
Tavaszi bükköny	Egyéves	Megfelelő	Közepes	Megfelelő	Megfelelő	Gyenge	Alacsony	Megfelelő	-12
Szöszös bükköny	Áttelelő egyéves	Megfelelő	Közepes	Megfelelő	Megfelelő	Gyenge	Alacsony	Megfelelő	-30
Olajlen	Egyéves	Gyenge	Közepes	Megfelelő	Megfelelő	Gyenge	Magas	Megfelelő	-7
Mustár	Egyéves	Jó	Közepes	Gyenge	Gyenge	Megfelelő	Alacsony	Jó	-4
Facélia	Egyéves	Jó	Alacsony	Jó	Megfelelő	Megfelelő	Alacsony	Jó	-4
Tarlórépa	Egyéves	Jó	Magas	Jó	Gyenge	Jó	Alacsony	Gyenge	-12
Talajművelő retek	Egyéves	Jó	Magas	Jó	Gyenge	Jó	Alacsony	Gyenge	-10
Tavaszi zab	Egyéves	Megfelelő	Közepes	Megfelelő	Jó	Jó	Közepes	Megfelelő	-7
Rozs	Áttelelő egyéves	Jó	Alacsony	Jó	Jó	Jó	Magas	Jó	-35

Olaszperje	Egyéves	Megfelelő	Közepes	Jó	Jó	Megfelelő	Közepes	Megfelelő	-18
Tehénbor	Egyéves	Megfelelő	Alacsony	Megfelelő	Gyenge	Jó	Alacsony	Jó	0
Sziki kender	Egyéves	Megfelelő	Alacsony	Jó	Megfelelő	Megfelelő	Alacsony	Megfelelő	0
Pohánka	Egyéves	Gyenge	Alacsony	Jó	Megfelelő	Megfelelő	Alacsony	Jó	0
Napraforgó	Egyéves	Megfelelő	Közepes	Jó	Megfelelő	Megfelelő	Közepes	Megfelelő	-2
Indiai köles	Egyéves	Megfelelő	Közepes	Megfelelő	Jó	Jó	Magas	Megfelelő	0
Szudánifű	Egyéves	Megfelelő	Alacsony	Jó	Jó	Jó	Közepes	Jó	0
Silócirok	Egyéves	Megfelelő	Alacsony	Jó	Jó	Jó	Magas	Jó	0
Cirok x Szudánifű	Egyéves	Megfelelő	Alacsony	Jó	Jó	Jó	Magas	Jó	0

A leggyakrabban alkalmazott takarónövényes időszakok a következők:

- Téli parlag:** ha szeretnénk biztosítani a folyamatos talajtakarást, akkor télen se hagyjuk bevetetlenül földjeinket. Ha 6-10 héttel az első fagy előtt el tudjuk vetni takarónövényeinket, akkor azok jó eséllyel elég fejlettek lesznek ahhoz, hogy hatásukat kifejtsék. Az őszi gabonák, különösen a rozs akár kicsivel később is vethetőek.

Ha a főnövény betakarítása után már kevés idő maradna a takarónövénynek, akkor elgondolkodhatunk az álló kultúrába történő vetésen – az olaszperje, a rozs, a szösös bükköny és a herefélék leárnyékolva is jó ütemben fejlődnek.

Amennyiben a szezon korábbi felében kerülnek földre a takarónövény vetőmagok, akkor fennáll a vízhiány kockázata, megnövekedhet a betegségek kialakulásának veszélye a csökkenő légmozgás miatt. Ezt orvosolhatjuk a takarónövény magnormájának vagy vetési idejének megváltoztatásával.

Várhatóan megnövekszik a forgalom betakarítás idején? Válasszunk szívósabb, alacsonyan növő fajokat, például fűféléket vagy hereféléket.
- Nyári parlag:** a zöldségtermesztők is szembesülhetnek azzal a kihívással, hogy hogyan érdemes a két kultúra közötti időt kihasználni, mit vessenek a 3-8 hét hosszú „üresjáratban”. A gyorsan fejlődésnek induló fajok, például a hajdina, köles vagy a szudánifű megfelelő választás lehet erre az időszakra. Egyre elterjedtebb megoldás az is, hogy a köztes növénytakarónak egy részét terminálják és a helyére elvetik a következő főnövényt, a sorközökben maradó takarónövényeket pedig kaszálják vagy kultivátorozzák.
- Egészéves takarónövények:** ha nagyon leromlott a talajunk állapota és szeretnénk újraépíteni, érdemes egy egész szezont a takarónövényeknek szentelni. Az évelő növények igénylik a legkevesebb gondoskodást, miközben gyökereikkel lazítják a talajt és javítják a tápanyag-körforgást, föld feletti részeik pedig jelentős mennyiségű biomasszát állítanak elő.
- Az **egymást követő takarónövények** ötlete sem elvetendő. Ha ősszel szösös bükkönyt vagy egy fűféle-hüvelyes keveréket vetünk, és ezt tavasszal, virágzás idején termináljuk, utána vethetünk például szudánifüvet. A téli növénytakaró elnyomja a gyomokat, védi a talajt, és nitrogént is biztosít a nagy N-igényű szudánifűnek, ami viszont cserébe óriási zöldtömeeggel járul hozzá a talaj szervesanyag-tartalmához.

Forrás: Talajreform